

УПРАВЛІННЯ ВОЛАТИЛЬНІСТЮ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ В УМОВАХ РИНКОВОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ІНВЕСТОРІВ

Іроденко Роман Мирославович

*аспірант кафедри фінансових ринків і технологій,
Державний податковий університет*

Останні періоди на світових фінансових ринках характеризуються підвищеною волатильністю та невизначеністю, що значною мірою зумовлено геополітичною напруженістю та непередбачуваною політикою ключових економічних гравців (наприклад, події, пов'язані з торговою політикою США). Такі умови створюють значні виклики для індивідуальних інвесторів, які прагнуть зберегти та примножити свій капітал. Різкі коливання ринкових цін можуть призвести до значних втрат, викликаючи занепокоєння та спонукаючи до прийняття емоційних, а не раціональних інвестиційних рішень. У цьому контексті особливої актуальності набуває розробка та застосування ефективних стратегій управління волатильністю інвестиційного портфеля, що дозволяють підвищити його стійкість до ринкових потрясінь.

Серед основних стратегій управління волатильністю інвестиційного портфеля доцільно виділити наступні [1]:

1. Довгострокова інвестиційна стратегія. Однією з фундаментальних стратегій управління ринковою волатильністю є орієнтація на довгостроковий горизонт інвестування. Історичні дані свідчать про те, що, незважаючи на короткострокові коливання, фінансові ринки в довгостроковій перспективі демонструють тенденцію до зростання. Спроби постійно реагувати на короткострокові ринкові коливання та здійснювати часті торгові операції призводять до гірших результатів через високі транзакційні витрати та ризик пропустити періоди відновлення ринку. Регулярний перегляд портфеля (наприклад, раз на місяць або квартал) при збереженні довгострокових орієнтирів дозволяє інвесторам уникати емоційних рішень, зумовлених короткостроковою волатильністю, та зосереджуватися на фундаментальних факторах зростання обраних активів.

2. Диверсифікація активів. Диверсифікація є ключовим принципом зниження несистематичного ризику в інвестиційному портфелі. Розподіл інвестицій між різними класами активів, ціни яких мають низьку або негативну кореляцію (наприклад, акції, облігації, золото, інфраструктурні проєкти), дозволяє зменшити загальну волатильність портфеля. У періоди падіння одного класу активів, інші можуть демонструвати стабільність

або зростання, компенсуючи таким чином частину втрат. Інвестування у диверсифіковані фонди, які вже включають широкий спектр різних інвестицій, може бути ефективним способом реалізації цієї стратегії, особливо для інвесторів з обмеженим часом або знаннями для самостійного формування диверсифікованого портфеля.

3. Зниження загального ризику портфеля. Для інвесторів з низькою толерантністю до ризику або тих, хто наближається до своїх фінансових цілей, стратегія зниження загального ризику портфеля може бути пріоритетною. Це може бути досягнуто шляхом збільшення частки низькоризикових активів, таких як державні облігації або фонди загального доходу (total return funds), які прагнуть забезпечити стабільний дохід при меншій волатильності цін порівняно з акціями [2]. Важливо зазначити, що інвестиції з нижчим ризиком, як правило, мають і нижчу потенційну прибутковість, тому вибір такої стратегії має відповідати індивідуальним фінансовим цілям та горизонту інвестування.

Виходячи з цих стратегій можливо сформувати такі рекомендації для інвесторів у періоди волатильності:

інвестування в індексні фонди (ETF) або пайові інвестиційні фонди, що відстежують широкі ринкові індекси (наприклад, S&P 500, MSCI World), дозволяє отримати диверсифікований доступ до ринку з відносно низькими комісіями та орієнтацією на довгострокове зростання;

розподіл капіталу між акціями різних секторів та географічних регіонів, інвестування в облігації з різними термінами погашення та кредитними рейтингами, а також включення до портфеля альтернативних активів, таких як золото або інфраструктурні фонди;

інвестування в державні облігації, корпоративні облігації з високим кредитним рейтингом, фонди грошового ринку або консервативні фонди загального доходу, що дозволяє мінімізувати втрати в періоди ринкових спадів.

В якості прикладу фондів, які пропонують низько ризиковану інвестиційну стратегію, можна згадати наступні [3].

Ninety One Diversified Income Клас I – Накопичення (GBP) Фонд Ninety One Diversified Income є фондом загального доходу, що прагне забезпечити дохідність шляхом інвестування переважно в облігації, меншою мірою – в акції. Його консервативна стратегія спрямована на захист капіталу в умовах нестабільності ринку, хоча і не гарантує прибутків. Фонд інвестує в облігації ринків, що розвиваються, високодохідні облігації та використовує деривативи, що може підвищувати рівень ризику. Характерною особливістю є стягнення комісій з капіталу, що збільшує виплачений дохід, але може обмежувати потенціал зростання капіталу. Орієнтація на дохід забезпечує диверсифікацію в портфелі порівняно з фондами, орієнтованими на

зростання. Станом на кінець березня поточна прибутковість фонду становила 4,92% [3].

Троу Троjan (Клас Х) Клас Х – Накопичення. Фонд Троу Троjan використовує диверсифікований підхід, розподіляючи інвестиції між чотирма ключовими «стовпами»: великими стабільними компаніями, облігаціями (включаючи індексовані на інфляцію облігації США), інвестиціями, пов'язаними із золотом (включаючи фізичне золото), та готівкою. Метою фонду є досягнення стабільного довгострокового зростання капіталу з одночасним обмеженням потенційних втрат під час ринкових спадів. Хоча фонд охоплює широкий спектр активів, він є концентрованим, що означає значний вплив кожної інвестиції на загальну прибутковість, але також може збільшувати ризик. Фонд також може інвестувати в менші компанії, що несе додатковий ризик [3].

Pyrford Global Total Return Клас С – Накопичення (GBP). Pyrford Global Total Return є фондом загального доходу, який прагне забезпечити прибутковість, що перевищує інфляцію, у довгостроковій перспективі. Фонд орієнтований на помірно довгострокове зростання капіталу з меншою волатильністю, ніж інвестиції, повністю зосереджені на фондовому ринку. Стратегія фонду передбачає гнучке інвестування переважно в акції, державні облігації та готівку по всьому світу, включаючи можливість інвестування в ринки, що розвиваються, що може підвищувати ризик. Важливо зазначити, що цей фонд є офшорним, що може впливати на право інвесторів на компенсацію через британську Схему компенсації фінансових послуг.

Для вибору інвестиційного фонду, цілі якого відповідають обраній інвестиційній стратегії потрібно розуміти ризики фонду і переконатися, що будь-яка нова інвестиція є частиною диверсифікованого портфеля. Для отримання більш детальної інформації про кожен фонд та його ризики, доцільно аналізувати їхні інформаційні бюлетені та ключову інформацію для інвесторів.

В умовах підвищеної ринкової волатильності та невизначеності, індивідуальним інвесторам необхідно застосовувати обдумані та дисципліновані стратегії управління своїми інвестиційними портфелями. Дотримання довгострокової перспективи, диверсифікація активів та зниження загального ризику є ключовими підходами, які можуть допомогти мінімізувати негативний вплив ринкових коливань та підвищити стійкість портфеля. Вибір конкретних інвестиційних інструментів та стратегій повинен ґрунтуватися на індивідуальних фінансових цілях, горизонті інвестування та толерантності до ризику. У разі недостатньої впевненості у прийнятті інвестиційних рішень, рекомендується звернутися за професійною фінансовою консультацією.

Список використаних джерел:

1. Kaufmann C. Series Investment funds, monetary policy, and the global financial cycle Working Paper European Central Bank December 2022. URL: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2489~26b7eca600.en.pdf>
2. Muneer S., Waris M., Kanwal S. Dynamic co-movements of stock markets and implications for portfolio managers: evidence from wavelet approach International Journal of Emerging Markets April 2025. DOI: 10.1108/IJOEM-04-2024-0737
3. Hasler V. How to invest during stock market uncertainty – Plus 3 fund ideas. Hargreaves Lansdown 25.04.2025. URL: <https://www.hl.co.uk/news/how-to-invest-during-stock-market-uncertainty-plus-3-fund-ideas>